

Project Number: 2018-1-PL01-KA201-050865

Legenda apie Trakų pilies įkūrimą

Originali/pagrindinė versija

Legenda byloja, jog Trakus pastatė dėl moterų užgaidos. Pasak šios legendos, Trakų ir Žemaitijos kunigaikščio Kęstučio žmona Birutė buvo nepatenkinta Senųjų Trakų pilim – neva aplink per mažai vandens (mat ši buvo iš Palangos ir ilgėjosi švelnių jūros bangų). Tad XIV a. pabaigoje, Kęstutis pradėjo statyti naują pilį pusiasalyje ir ten persikėlė 1376 m. Tik jo sūnus, Vytautas Didysis, kuris ją ir pastatė, gyveno dabartinėje Trakų pilyje Galvės ežero saloje.

Alternatyvi/kita versija

Trakų pilies vaiduoklis: pilies sargo istorija

Kartą, vasaros vakarą dangų apniuko tamsūs debesys ir pakilo stiprus vėjas. Pradėjo ir lyti. Antanas išgirdo traškesį ir bildesį pilies vidiniame kieme. Atėjęs į kiemą jis pamatė pravirus vartus, kurie skleidė tuos garsus. Šis vaizdas jį nustebino, kadangi puikiai atsiminė, jog vartus buvo pats uždaręs ir užrakinęs. Jausdamas neramų jausmą širdyje jis nusprendė patikrinti ir pagrindinius pilies vartus. Priėjęs prie vartų jis pamatė, jog ir šie šie buvo praverti, o vėjas juos blaškė tai į vieną pusę tai į kitą. Antanas dar labiau sunerimo, nes žinojo, jog būtent jis užrakino visas pilies duris ir vartus, o palikti juos pravirus visai naktčiai nebuvo nė menkiausias priežasties. Jis išsitraukė raktų ryšulį ir pamėgino įkišti raktą į vartų spyną, bet kažkas buvo ne taip. Tuomet jis pakėlė savo galvą ir ant kylančių bangų išvydo baltuojantį siluetą. Jis išėjo iš pilies stengdamasis geriau įsižiūrėti ir priėjo prie pat ežero kranto. Staiga jį pagavo išgastis, kadangi siluetas staiga pavirto į milžinišką karžygio galvą su šalmu. Galva atrodė neplūduriavo ant tamsių bangų, o kabojo virš jų. Antanas bandė apsisukti ir bėgti, bet kojos lyg sustingo ir jis negalėjo pajudėti. Pasukęs galvą jis pamatė dar vieną švytintį siluetą tik šį kartą šviesa sklido iš pietvakarinio pilies bokšto. Šioje šviesoje jis aiškiai galėjo įžiūrėti kitą karžygi, kuriam vietoje veido buvo balta dėmė. Ilgas drabužis. Kardas pakeltas ir nukreiptas ežero pusėn. „Kunigaikštis Vytautas“ – pagalvojo sargas, nes panašų siluetą kasdien matė pilies muziejuje“.

Bet karžygio siluetas pradėjo blėsti ir labai lėtai pranykti gynybinėje palengva judėdamas palei žemę ir galiausiai visiškai išnykdamas už pilies vartų sienoje. Netikėtai pilies sargo išgastį pakeitė susidomėjimas ir jis nusprendė pasekti šmėklą. Antanas pastebėjo Vytauto siluetą lėtai judantį link bokšto iš kurio jis buvo pasirodęs. Vis tik drąsos prižiūrėtojai sekti iš paskos į bokštą pritrūko, o ir stiaigė apėmė milžiniškas noras miegoti. Miegoistumas buvo toks stiprus, jog jis nepajėgė pasiekti pagrindinės menės kur buvo įpratus įskurti ir užmigo savo šlapiame lietpaltyje, kurio taip pat nespėjo nusiimti. Rytą Antanas buvo pažadintas garso ir beldimo, kuris sklido iš kiemo. Jis pamastė, jog atkeliauo valytojos su savo šluotomis ir kibirais norėdamos išvalyti pilies kambarius. Bet kaip tuomet jos pateko į pilį, jei visi pilies vartai buvo užrakinti? Tuomet jis prisiminė kas buvo nutikę vakar naktį. Iš pradžių jis pamanė, jog visa tai tebuvo sapnas, tačiau šlapias lietpaltis sufleravo kitaip, todėl jis nusprendė keliauti į pietvakarinį bokštą ir apsižvalgyti. Audra buvo nurimusi ir lietus jau nebelijo, balose atsispindėjo giedrėjantis dangus, bei saulės spinduliai. Nieko ypatingo bokšte jis nepastebėjo, nebuvo jokių praėjusios nakties ženklų. Vartus jis rado neužrakintus ir raktas styrojo spinoje, lygiai taip kaip paliko juos vakar. Štai kodėl valytojos galėjo lengvai patekti į vidų, pasvarstė Antanas ir nuėjo iki ežero kranto. Ežero bangos bangavo palikdamos baltas putas, kurios iš tolo priminė

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project Number: 2018-1-PL01-KA201-050865

karžygio galvą. Apsisukdamas grįžti atgal nendrėse jis pamatė pažįstamą daiktą, tai jo kepurė, kurią vakar kažkokiu būdu pametė. Kepurė buvo visa šlapia, tad ją jis įsidėjo į lietpalčio kišenę. Tai buvo paskutinis kartas, kuomet Antanas matė karžygio galvą kabančią virš vandens. Nors jo kolega taip pat teigė kartą matęs galvą virš vandens per audrą, tačiau Antanui vieno karto per gyvenimą buvo daugiau nei pakankamai. Jis pamąstė, jog galbūt Didysis kunigaikštis Vytautas nukirto galvą savo didžiausiam priešui kryžiuočiu ir numetė jo galvą į Galvės ežerą. Galbūt todėl ežeras ir pavadintas Galvės „galvos“ vardu. O karžygyss siekdamas keršto per audrą vis pakyla iš ežero gelmių ir atsisklaido į pilį.

Pilies sargas dar matė Didįjį kunigaikštį kelis kartus, vienas iš jų buvo rudenį, kuomet tankus rūkas apgaubė pilies sienas, tuomet Vytautas šviesos silueto pavidalu vėl nusileido iš pietvakarinio bokšto, praėjo pro neužrakintus vartus ir vėl sugrįžo atgal į tą patį bokštą. Yra pasakojam, jog Vytauto vaiduoklį matė ne tik Antanas, bet ir kiti Trakų gyventojai, tad gimė legenda, kad jei per pilnatį atsisėsi kitam ežero krante, priešais pilį, tuomet turėsi galimybę pamatyti Didįjį kunigaikštį Vytautą prie bokšto prieš pat aušrą. Tam, kuriam pasiseks jį pamatyti, tai atneš sėkmę visus likusius metus.

Pagrindiniai veikėjai

Kunigaikštis Kęstutis ir jo žmona kunigaikštienė Birutė/ pilies sargas ir Vytauto Didžiojo vaiduoklis

Kultūrinės/ istorinės / architektūrinės sąsajos ir paveldas

Trakai žavi savo unikaliu ežeringu kraštovaizdžiu bei viduramžiais statytu, praeitame amžiuje iš griuvėsių prikeltu pilių kompleksu. Senųjų Trakų, Naujųjų Trakų pusiasalio bei salos pilys – tai reprezentacinė krašto kortelė, kuri šiandien atspindi ne tik materialų architektūrinį, bet ir dvasinį Lietuvos tautos paveldą. Juk besikuriant Lietuvos valstybei Trakai buvo vienas svarbiausių politiniu ir kariniu požiūriu miestais.

Trakų salos pilis – paprastumu bei kukliu puošnumu alsuojantys statiniai – išreiškė pažangiausias XV a. fortifikacijos (gynybos įtvirtinimo) idėjas. Ji laikoma viduramžių gynybinės architektūros šedevru, vienintele vandens pilimi Rytų Europoje.

Visi Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kunigaikščiai gyveno Trakų salos pilyje. Tik Žygimantas Augustas nutraukė šią tradiciją, pasistatydamas rūmus Vilniuje, Gedimino kalno papėdėje XVI a.

Po niokojančios 1655–1661 m. carinės Rusijos invazijos Trakų miestas buvo apiplėštas ir sudegintas, Salos pilis apgriauta ir nebuvo atstatoma, miestas jau neatsigavo ir tapo provincijos miesteliu.

XIX a. romantizmo idėjos skatino domėtis Lietuvos praeitimi, o ypač Trakų pilimis. Dailininkai tapė Salos pilies griuvėsius, išlikusius ant sienų freskų fragmentus, architektai, inžinieriai ruošė pilies restauravimo projektus.

Restauravimo darbai, nors ir vis nutrūkdami vyko nuo 1929 metų, o 1987 metais baigus restauruoti prišpilį Lietuvos ir Trakų miesto simbolis – Salos pilis atgavo XV amžiaus vaizdą. Atkūrus nepriklausomą Lietuvą, čia vėl priimami garbingi svečiai, pasirašomos sutartys. Jau nuo 1962 m. Salos pilis perduota Trakų istorijos muziejui. Čia įrengtos ekspozicijos, veikia parodos, vyksta koncertai, festivaliai, šventės. Kasmet pilį aplanko tūkstančiai lankytojų.

Vietinės tradicijos arba istorinės sąsajos

Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas neabejotinai yra vienas žymiausių ir svarbiausių mūsų valstybės simbolių. Jo šlovinga pergalė Žalgirio mūšyje, Didžiosios kunigaikštystės teritorijos išplėtimas nuo Baltijos iki Juodosios jūros ir kiti nuopelnai užima itin garbingą vietą Lietuvos valstybės istorijoje.

Kasmet spalio 27-ąją – Vytauto mirties dieną – Trakų salos pilin kviečiama atvykti į kunigaikščio garbei

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project Number: 2018-1-PL01-KA201-050865

skirtus istorinius vakarus. Didžiojoje pilies menėje paminimas garbingo amžiaus sulaukęs ir karaliaus vainiko ryžtingai siekęs didysis Lietuvos kunigaikštis, jo aplinka, prisimenama anų laikų kultūra ir kitos mažiau žinomos temos. Šventės svečiams organizuojamas gyvos muzikos koncertas.

Didaktinis aktualumas

Trakai yra Trakų istorinio nacionalinio parko dalis, čia siekiama, kad būtų išsaugota autentiška gamtinė aplinka. Čia galima sutikti turistų iš Vakarų, kuriems ne pilis gražiausia, o būtent gamta. Pilių jie prisižiūrėję savo šalyse. bet ten jau nedaug gamtos, kuri būtų gerą prasmę nesukultūrinta, nepaliesta, autentiška. Todėl, be pažintinių ekskursijų, muziejų, pasiplaukymo valtimis, jachtomis ar garlaiviu, maudymosi ar nardymo, mėgėjiškos. žūklės, stovyklavimo ar kavinių lankymo, daugeliui poilsis Trakuose yra jau vien pasivaikščioti pakrantėmis ar tiesiog pasėdėti prie ežero.

Kaip yra pasakiusi pasaulio baleto legenda, Trakų Garbės pilietė Maja Pliseckaja, jei žemėje yra rojus, tai jis yra čia - Trakuose.

Didaktinės veiklos

Kultūrinis aspektas - mokiniai gali aptarti kaip skirtingos etninės grupės sugyveno tarpusavyje harmonijoje, kadangi XIV amžiaus pabaigoje Didysis kunigaikštis Vytautas su savimi atgabeno Krymo Totorių bendruomenę. Jie buvo ištikimi kunigaikščio pilies prižiūrėtojams ir valdytojams. Paskaičiuota, jog šiuo metu Trakuose gyvena 60 Karaimų (miestelio gyventojų skaičius apie 6000) yra išlikę jų maldos namai, taip pat jų unikalios kultūros parodą eksponuojama pilies muziejuje. Geografinis aspektas – ežeras, bei salos jame duoda pagrindą diskusijai apie tai kokios priežastys lemia gyvenvietės įkūrimą šioje vietoje. Istorinis aspektas – Lietuvos didieji kunigaikščiai ir jų pilių svarba

Vaizdo įrašas

Animuota Trakų pilies legenda

Meniškas pieštas filmukas apie Trakų pilies legendą

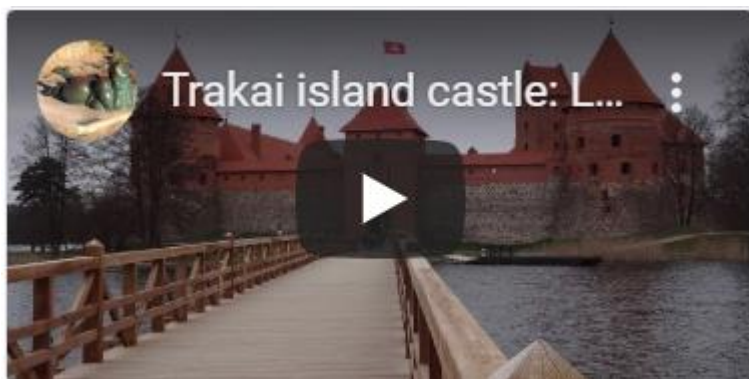

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project Number: 2018-1-PL01-KA201-050865

Trakų pilis iš keliautojo perspektyvos
Trumpas pilies ir ekspozicijų įvertinimas anglų kalba

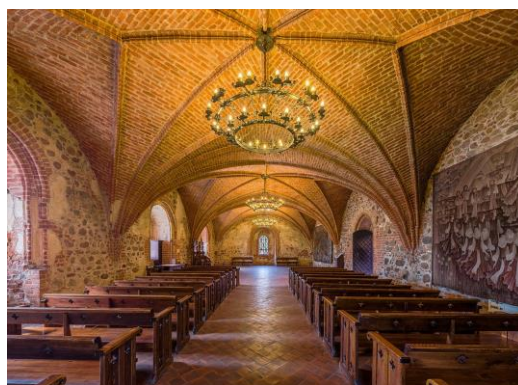

Trakų pilis ir Galvės ežeras iš paukščio skrydžio
Pilies vaizdai filmuojant dronu

Paveikslėliai

Trakų pilis
Trakų pilies vidinis kiemas

Trakų pilies koplyčia
Trakų pilies koplyčia

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project Number: 2018-1-PL01-KA201-050865

Trakai Castle
Trakai Castle

Trakų pilies griuvėsiai XIX amžiuje.
Trakų pilies griuvėsiai XIX amžiuje. Piešta Napoleono Ordos

Išoriniai/papildomi šaltiniai

[Trakų salos pilies išsamus aprašymas](#)

Audio gidas, svarbiausių renginių datos, informacija apie edukacines veiklas, interaktyvus žemėlapis

[Estų kelionių agentūros Trakų pilies apibūdinimas anglų kalba įskaitant svarbiausias veiklas ir pramogas](#)

[Nuoroda į PDF failą anglų kalba apie Trakus: Įkūrimo legenda ir svarbiausi istoriniai faktai](#)

[Lietuvos deimantas - Trakų pilis](#)

Trakų apžvalga anglų kalba - kodėl verta apsilankyti ir įkūrimo legenda

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.